GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera: a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile: un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 85. Marti, 28 Iuliu, | 9 August 1881.

Emisari romani in Ardealu si Banatu?!

Brasiovu, 28 Iuliu, 9 August 1881.

Organulu nemtiescu alu guvernului unguresc, din Budapest'a, publica in numerulu seu de Dumineca in fruntea sciriloru din intru, urmatórea telegrama: „Clusiu 6 Augustu (O. F.) „Ellenzek“ afirma cu tóta siguranti'a, cà prin Banatu si prin Transilvani'a caletorescu emisari romani facêndu propaganda revolutiunara.“

Fiindu dedati cu asemeni sciri alarmatóre, scornite din timpu in timpu de càtra foile maghiare cu scopu de a compromite caus'a drépta a Romaniloru din Ardealu si Ungari'a, telegram'a de susu nu ne-a pututu surprinde, cu tóte astea inse ne-amu decisu se cercetamu lucrulu mai de aprópe, pentru cá se vedemu pe ce se baséza acea grava afirmatiune a diarului Kossuthianu din Clusiu „Ellenzék“. Luandu a mana numerulu de Sambata alu acestui diaru ne batù la ochi indata titlulu articlului de fondu: „Román fölkelés“. (Insurectiune romanésca.)

Óre ce s'o fi petrecutu prin Ardealu? Resculatu-s'au undeva tieranii romani amàriti de persecutiunile ce trebue se le sufere dîlnicu din partea nemilosiloru esecutori, cari le iea si ultimele resturi ale averei loru sleite? Ori s'au descoperitu vr'unu complotu, vreo conjuratiune in contra statului? — Asemeni intrebari au preocupatu momentanu gandirea nóstra, candu amu inceputu a citi memoratulu articulu.

Gandeamu cà-o se aflamu ceva nou si candu colo ce se vedi? — cetiramu numai o alta variatiune asupra vechiei temeri, ce-a preocupatu atàtu de multu, inca inainte cu 40 de ani, creerii orbului baronu ardelénu Wesselényi, temerea de infiintiarea unei Daco-Romanie mari dela Tis'a pêna la Marea négra.

Fric'a de Daco-Romania s'a inradacinatu atàtu de afundu in anim'a Maghiariloru, incàtu lucrulu incepe se fia fórte ingrijitoriu, cu deosebire pentru publicistii loru, cari capeta convulsiunile cele mai tari de càte ori isi aducu aminte, cà in „Magyarország“-ulu loru traiescu si trei milióne de Romani.

Kossuthianulu dela „Ellenzék“ scrie unu articulu lungu despre „insurectiunea romana“, afirma cà guvernulu din Romani'a prepara prin emisari de ai sei in Ardealu si in Banatu o asemenea insurectiune, sustiene, cà actorii romani, cari, cu permissiunea guvernului unguresc, au datu unu siru de representatiuni prin càteva orasie si orasiele, ba chiaru si óspetii din Romani'a, cari de dieci de ani visitéza bàile pentru cautarea senatatii loru si pentru distractiune, lasandu o multime de bani in tiéra, ce intra mai vêrtosu in pungile proprietariloru unguri — nu facu alta de càtu a respandi printre Romanii ardeleni si banatieni scirea, cà Russii si Romanii voru declarà resbelu Ungariei, póte inca in tómn'a acést'a, — si pe ce se baséza tóte aceste afirmari facute cu „cea mai mare singurantia?“ Nici màcaru pe unu singuru faptu realu.

Ei bine! nu este acést'a frica curata de totu ce e romanescu si cu deosebire de totu ce vine din Romani'a in tiéra la noi? Déca „Ellenzék“ si in pacinicii óspeti dela bài vede numai agitatori si emisari ai guvernului romanu, mai póte óre stá cineva cu elu de vorba? Spre a satisface dorintiei Kossuthianiloru din Clusiu, guvernulu unguresc ar' trebui se traga unu cordonu dealungulu frunariei, cá se nu mai póta trece nimicu si nimeni din Romani'a in Ardealu.

Ce scopu potu àvé asemeni articuli alarmatori si atitiatori, déca nu inchiderea hermetica a fruntariei de càtra Romani'a, càci pêna nu se va face acést'a, guvernulu unguresc nu va poté impedecá venirea la bài a óspetiloru din Romani'a, cari posedu paspórte in regula. Chiaru sè se implinésca inse dorinti'a dloru dela „Ellenzék“, cu acést'a nu ar' scapá deocamdata numai de Romani'a, nu inse si de Russi'a, de care naturalminte se temu inca si mai multu si care pornindu la tómna in contra Ungariei, ar' intrebuintiá negresitu drumulu celu mai scurtu prin Galiti'a.

Mesurile ce le recomenda „Ellenzek“ guvernului unguresc, nu ar' ajutá nimicu la casu, candu periculu, de care vorbesce fóia din Clusiu, nu ar' fi numai imaginariu. Ar' trebui prin urmare sè se gandésca la alte mesuri mai eficace, mai vêrtosu déca ar' fi adeveratu, cà si principele Bismarck este partasiu la acelu complotu.

Fóia Kossuthiana dîce cà „asianumit'a“ (sic!) inteligentia romana ar' prevedé, cà, in Romani'a estinsa pêna la Tis'a, ar' poté schimbá posturile ei de acuma cu alte mai bune si cà poporulu de rêndu astépta cu promis'a venire a lui Messi'a s. a. s. a. Ne luamu voie a atrage aci atentiunea domniloru dela „Ellenzék“ asupra unoru fapte recunoscute si neindoióse.

Mai antaiu este in generalu cunoscutu, cà functiunarii in Romani'a sunt mai reu platiti de càtu la noi. Déca dér' Romanii ardeleni si banatieni ar' ocupá in tiéra posturi corespundietóre numerului si importantiei loru, ce causa ar' mai avé a rêmni la posturile „grase“ din Romani'a? Se vede dér', cà Romanii din aceste tieri séu nu ocupa adi mai de locu posturi publice, séu cà se bucura numai de nesce posturi fórte inferióre, cá cancelisti si servitori pe la tribunale.

Depinde numai si numai dela guvernulu unguresc cá se delature acestu inconvenientu, déca esista in adeveru. Asemenea depinde totu de la acestu guvernu, ca se multiamésca pe poporulu de rêndu romanescu in asia mesura, cá se nu mai póta fi sedusu de nimenea a astepta scapare dela unu Messi'a din afara.

Eata unele mesuri practice, ce ar' fi trebuitu se le recomande „Ellenzék“ guvernului unguresc. Ele de siguru ar' fi adusu unu resultatu bunu, déca lucrurile stáu in adeveru asia incàtu se fia justificate càtu de puçiunu ingrijirile fóiei Kossuthiane.

Cronic'a evenimenteloru politice.

In Pest'a s'au tinutu dilele aceste càteva consilii ministeriale. „Coresp. polit.“ afla, cà s'au luatu decisiuni importante. S'a discutatu preliminariulu budgetului pe anulu viitoriu si s'a tractatu si despre mari schimbari in personalulu ministerieloru, mai cu séma in acel'a alu ministeriului de finance, dupa ce mai multi amploiati au fost pensiunati, altii au muritu. Domnii ministri au gàsitu deodatu, cà au prea multe afaceri si cà sessiunile dietei le rapesce atàta timpu, in càtu sunt fórte impedecati in activitatea loru.

De aceea ministeriulu va starui in viitoriu cá diet'a se fia deschisa intr'unu anu celu multu siése pêna la siépte luni. Se adauge cà pentru anulu viitoriu ministrulu de finance speréza cà venitele voru fi mai mari. Sermana tiéra, déca se urca impositele pana la punctulu unde córd'a e aprópe a se rumpe, ministrulu dice cà se màrescu venitele!

Nesuportabile au ajunsu dàrile pentru poporatiunea Austro-Ungariei. Mai cu séma locuitorii Ungariei au a suferi sub sarcin'a ce le-o impune statulu si care din anu in anu devine mai grea. Este unu adeveru in generalu recunoscutu, cà d'intre tóte cheltuielile, cele ce se facu pentru armata sunt mai mari si mai apesatóre. De aceea a devenitu o convictiune generala in Europ'a, cà pêna ce nu va fi cassatu sistemulu armateloru permanente, nu e sperantia cá starea financiara a stateloru sè se amelioreze. In monarchi'a austro-ungara sunt Maghiarii, cari, de càte ori vine vorb'a de a se face economii in budgetu, pledéza pentru reducerea cheltuieleloru ce se pretindu pentru armata. Si naturalminte nu sunt honvedii, pe cari voiescu sè'i scurteze, ci numai sumele ce le inghite armat'a comuna forméza obiectulu plangeriloru maghiare.

Intr'unulu din numerii mai noui, „Pester Lloyd“ pledéza pentru limitarea si ficsarea budgetului militariu. Tactic'a ministeriului imperialu de resbelu, dice numit'a fóie, a fost tótdéun'a de a face pretensiuni esorbitante, spre a le reduce apoi si a se multiami cu o urcare mai moderata a budgetului. Din acést'a tactica resulta intotdéuna o sporire a cheltuieleloru. Acésta trebue sè se sfêrsiésca. Mai inainte s'a motivatu urcarea budgetului cu positiunea nedefinita a Germaniei si astadi earasi cu amiciti'a Germaniei. Marginile averei germane nu sunt si ale nóstre si déca alianti'a germana ne ar' sili, de a ne tiené de Germani'a, cu tóte cà poterile nu ne concedu acésta, ea ne-ar' aduce mai multa paguba decàtu binecuventare. Articululu se finesce cu cuvintele: „atàta totu spesamu pentru armata, pêna candu buna starea monarchiei va fi nimicita.“

E dreptu cà trebue sè incete odata urcarea acést'a continua a sarcineloru, déca este cá se speramu intr'o ameliorare a starei financiare a statului. Ne luamu voi'a inse de a intrebá pe domnii dela „Pester Ll.“ cà óre déca este vorb'a de economia, ce se va face cu spesele esagerate pentru armat'a honvediloru, si cu alte multe cheltuieli zadarnice, ce se facu spre mai mare gloria a politicei de maghiarisare?

Banulu Croatiei comitele Pejacevich anuntia printr'o circulara cu dat'a 3 Augustu cà 'si incepe activitatea cá comisariu regescu cu scopu de a duce in implinire definitiv'a uniune a teritoriului granitiei militare croato-slavone cu Croati'a. Banulu Pejacevich a primitu dela tóte corporatiunile, judecatoriile, comunele, directiunile scolare s. c. l. adrese de felicitare si de incredere.

Spre a cunósce resultatele de pêna acuma ale politicei de egala indreptatire, ce-o practica ministeriulu Taaffe pe cale administrativa va fi interesantu a sci cà in timpu de vre-o cinci luni a numitu ministrulu instructiunei publice siése professori cehi la universitatea din Prag'a. Aceste numiri s'au facutu in contra propunerei colegiului profesoralu, in care Nemtii posedu inca maioritatea. Astfeliu voru càstigá cu incetulu si Cehii o mare influintia in consiliulu universitariu.

Diarulu principalu polonu din Lemberg „Dziennik Polski“ anuntia, cà in lun'a lui Septembre se astépta numirea mai multora cá membri pe vieatia ai casei domniloru. Negresitu cà aceste numiri voru avé de scopu mai vêrtosu intarirea partidei autonomiste din Senatulu austriacu.

„Gazet'a de Vien'a“ publica patent'a imperatésca dela 2 Augustu 1881 prin care se convóca diet'a Boemiei, Dalmatiei, Galitiei, a Austriei de susu si de josu, Salzburg, Stiri'a, Carinthia, Carnioli'a, Bucovin'a, Moravia, Silesia, Tirolu, Vorarlberg, Istria, Goriti'a si Gradisca in fine diet'a dela Triest cu teritoriulu seu.

Din Dalmati'a — Boche di Cattaro — primesce „N. fr. Presse“ o relatiune din care se vede cà cestiunea inrolarei in militia a locuitoriloru de acolo ofera din nou cele mai mari dificultati. Baronulu Rodich a fost de doue ori in Boche spre a aplaná lucrulu. Se vede inse cà Crivoscienii au capetatu earasi pofta de a mai taiá urechile soldatiloru austriaci. Agitatiunea in contra inrolarei in Landwehr incepe din nou. Dilele trecute o trupa regulata austriaca de 400 ómeni, venindu din Herzegovin'a in urmarirea unei bande de hoti si trecêndu fruntari'a la Crivoscie a fost oprita in locu si in fine luata la góna de càtra poporatiune. Generalulu br. Rodich petrece mai multu in Cattaro si se dice cà purtarea lui este fórte misteriósa. Terminulu asentarei s'a

totu amanatu, acuma s'a stabilitu cá asentarea sè se faca in lun'a lui Octobre. Este indoiosu déca infiintiarea Landwehr-ului se va poté sevêrsi fara turburari noue. La dincontra nu va ajuta multu speranti'a ce esista in cercurile militare cà prin ocupatiunea Herzegovinei s'a creatu o situatiune mai favorabila, la casu candu ar' fi de lipsa a se face operatiuni militare in Boche. Ar' fi lucru tristu déca s'ar' pune earasi la proba circumspectiunea si energi'a comandantiloru militari austriaci. Ar' trebui sè se verse multu sange pêna ce s'ar' incheia earasi unu armistitiu pe câtiva ani cu Bochesii si cu Crivoscianii.

Din tiér'a muntósa apusana a monarchiei acesteia, din bêtranulu T i r o l u se anuntia, cà acolo se facu mari si estraordinare pregatiri pentru primirea imperatului F r a n c i s c u I o s i f u. Din Bregenz se telegraféza, cà orasiulu este straluciтu impodobitu si cà se prepara arcuri de triumfu colossale. Tóte edificiele se imbraca in haina festiva. Asemeni sciri sosescu si din alte orasie cá Bludenz, Dornbirn, Feldkirch s. a.

Imperatulu Austriei a sositu in 6 Augustu in capital'a Bavariei, M ü n c h e n, si a facutu indata o visita socrului seu ducelui Max. Dupa amédiu a fost invitatu la ginerele seu printiulu Leopold la prandiu, unde a fost invitatu si regele Saxoniei. Sér'a Majestatea S'a s'a preamblatu intr'o trasura de gala insoçitu de princess'a Gizella si de printiulu Leopold.

Asupra i n t r e v e d e r e i d e l a G a s t e i n se esprima fóia oficiala austriaca „Wiener Abendpost" intr'unu modu fórte simpaticu pentru Germani'a. Unu neadeveru inse totu se spune in organulu guvernului, cà adeca tóte popórele imperiului ar' privi alianti'a cu Germani'a, cá unu mare bine pentru Austri'a. Acést'a incàtu privesce poporatiunile negermane numai conditiunatu se póte sustiene: ele nu ar' fi in contra acestei legaturi, déca n'ar' mai fi amenintiate de suprematí'a germana si ar' dobêndi drepturile ce li se cuvinu.

Numai Maghiarii tragu folosu astadi pe langa Nemti, din alianti'a austro-germana. Inse folosulu este mai multu aparentu decàtu realu. Maghiarii càstiga ceva pentru momentu in favórea suprematiei loru si rischéza totulu pentru viitoriu. Acestu micu profitu ilu are in vedere „Pester Lloyd" candu sustiene, cà Maghiarii voru tiené tare la alianti'a cu Germani'a pe càtu timpu dualismulu nu va fi resturnatu. Politic'a e deja invechita, nu mai e noua. Pe-o parte nemtiesce pe alta unguresce, cá bancnotele noue de diece florini. Cine nu scie cà d-lu de Bismarck a favorisatu mai multu introducerea acestui sistemu ? !

Din R o m'a se anuntia, cà in 7 Augustu s'a tienutu acolo unu meeting, cu scopu de a primi o resolutiune in contra legei care garantéza independenti'a absoluta a Papei. Acestu meeting inse a fost dissolvatu, in urm'a unui ordinu alu guvernului, inainte de a fi luatu vreo dacisiune. Turburari nu s'au intemplatu.

Diarulu oficialu alu F r a n ç i e i a promulgatu l e g e a a s u p r a p r e s e i. Prin acést'a lege cautiunea, desfiintiata in 1848, reinfiintiata in 1850, desfiintiata din nou in 1870, din nou reinfiintiata in 1871, este definitivu abrogata. Secuestrarea nu se mai permite de càtu in casulu de urmarire; e redusa la patru esemplare si numai candu depositulu prescrisu nu se va efectuá. Crimele si delictele prin vorba si prin scrisu sunt definite si reduse la proportiunile unoru acte óre-cum materiale séu care se potu traduce printr'o turburare sociala d'aceeasi natura. Sunt desfiintiate delictele de provocare la nesupunere càtra lege; de ultragiu la moral'a publica si religiósa; de ultragiu la religiunile recunoscute de Statu; de atacu in contra libertatii culteloru, principiului proprietatii si drepturiloru familiei; de atacu la Constitutiune, la principiulu suveranitatii universale; de escitare la ura si la dispretiu contra guvernului; de atacu in contra respectului datoritu legiloru si inviolabilitatii drepturiloru ce le-au consacratu; de apologia a fapteloru calificate de crima; de infidelitati, de rea credintia in darea de séma a siedintieloru Cameriloru precum si a audientieloru curtiloru si tribunaleloru, etc. etc. — Singurele delicte ce le-a prevediutu nou'a lege sunt: 1. Publicarea unoru sciri false, a unoru piese fabricate séu de rea credintia atribuite altora, inse numai in casulu candu publicarea va fi fost facuta cu rea credintia si candu nu va fi cautatu a turburá, ci va fi turburatu linistea publica; 2. Ultragiulu la bunele moravuri; 3. Difamarea, insult'a séu ultragiulu in contra ori-carei persóne; In asemenea conditiune, dice „La Repuplique française", nou'a lege asupra presei este cea mai liberala ce esista acum in lume."

Discursurile d-lui Gambetta.

In Franç'a s'a inceputu period'a discursuriloru electorale. Se 'ntielege cà dlu Gambetta, fostulu dictatoru, presiedintele in spe alu Republicei, póte pretinde cea mai incordata atentiune pentru discursurile sale. Elu intreprinse o caletoria prin Franç'a si in orasiulu Tours, de unde a fost organisatu, in timpulu resbelului cu Prusso-Germani'a, aperarea nationala, tienù primele vorbiri, la impartirea promieloru si la banchetulu espositiunei regionale din Tours. In prim'a vorbire marele tribunu, reaminti dilele acele de restriste pentru intrég'a Franç'a candu orasiulu Tours a jucatu unu rolu atàtu de mare. „Sciu" dise elu „cà, déca s'ar' mai cere vreodata dela voi o dovéda pentru devotamentulu vostru càtra patria — ceea ce eu inse eschidu din gandurile mele, deórece suntemu decisi a nu mai amblá pe cararea prapasthiósa, pe care popórele usioru isi potu aflá peirea — earasi orasiulu Tours ar' fi acel'a, unde amu aflá totodata léganulu si scutulu aperarei nationale."

Gambetta s'a esprimatu aci intr'unu modu càtu se póte de precautu, lasandu a se intielege, cà densulu consiliéza Republic'a cá se nu mai intreprinda unu resbelu ofensivu, ci sè se lupte numai atunci déca va fi atacata. O parte din foile germane se bucura multu asupra cuvinteloru moderate ale lui Gambetta, altele nu voru sè se incréda nicidecumu in declaratiunile lui.

Alu doilea discursu l'a tienutu dlu Gambetta la banchetulu din Tours. In acestu discursu elu a atinsu numai cestiunile interióre si a desvoltatu program'a s'a in trasuri generale. Elu dise intre altele dupa ce arata ce multu a trebuitu se sufere Franç'a in urm'a pecateloru imperatiei lui Napoleonu III: „A fost o eróre a se increde unui singuru omu. Amu trebuitu se recunóscemu cu totii, cà poporulu, care se increde unui singuru omu, este pedepsitu mai totdéun'a prin nimicirea gloriei sale militare in afara si prin anarchia in intru. Poporulu nostru a trebuitu se fia poporulu alesu dintre tóte, déca nu a peritu in mediloculu acestoru teribile aventuri (aplause). Dér' Franç'a s'a regasitu earasi la marginea prapastiei; spre a se salvá a trebuitu se apeleze numai la propriulu seu geniu si se declare, cà recunósce numai propri'a s'a suveranitate. Dupa diece ani, dupa desteptarea repentina a poporului, Franç'a si-a aflatu càrarea s'a, in màni'a resbelului esterioru si civilu, a tuturoru uneltiriloru si intrigeloru partideloru inimice si cu tóte pedecile si greutatile, gratia Republicei, acestei adeverate formule a bunastarei sociale. (Aplause sgomotóse.)

Ruinele au fostu rezidite, financele au fost intarite, marirea militara a fost regasita; acestu admirabilu tesauru de putere de vieatia a procuratu Franççiei din nou simpathiele si admiratiunea lumei si a desteptatu chiaru invidi'a multor'a. Putemu se strigamu in gur'a mare, cà Franç'a sia restabilitu averea s'a materiala si morala (Vine aprobari) sub stégulu republicanu, in numele democratiei suverane, care a fost definitivu instalata in afacerile tierii. Chiaru si inimicii incepu a marturisi, cà nu póte fi viitoriu, nici sperantia séu possibilitate a unei actiuni séu desvoltari, decàtu numai sub legile si stindartulu Republicei (Aclamatiuni sgomotóse) Nu vedeti cum se dissolva vechile partide? nu vedeti càrarile acoperite cu ruine monarchice? Nu vedeti cum aceia, cari au stralucitu prin talentulu si prestigiulu loru, lasa acuma unoru tineri slabi grij'a, de a aduná sdrentiele si remasitiele stéguriloru invinse? (Aplause.)

„Republica", dise Gambetta mai departe, este dér' fundata, puterea nationala si ordinea amu regasitó. In diminéti'a dupa alegeri veti numerá capetele celoru fideli, precum si statulu puteriloru inimice si veti vedé, cà au mai remasu din ei inca càtiva oficeri si comandanti usuati, dér' cà trupele loru au trecutu in sirurile nóstre. Cum póte se créda cineva, cà Republic'a nu 'si va tiené promissiunile? Aveti dreptu de a pretinde reforme, nu cereti inse prea multu deodata. Dupa noi voru veni ómeni mai fericiti, mai iscusiti si mai tari, acesti'a de siguru voru face mai multu si democrati'a are unu viitoriu infinitu de reforme continue si de progressu (viue aplause.) Trebue se ne aducemu aminte si de aceia, cari ne-au premersu cu aceste nisuintie. De aceea stimezu si voiu stimá intotdéuna sinceru pe barbatulu integru si pe primulu cetatianu si capu alu statului, Jules Grevy. (Mari aplause.)"

Urméza acuma asigurarea, cà elu (Gambetta) nu s'a certatu cu presiedintele Grévy, precum se scriea prin diare, cà déca si are opiniuni divegente, nu a incetatu de a fi sinceru si lealu façia cu betranulu presiedinte alu Republicei.

Gambetta apera pe cei 363 representanti cari au resturnatu regimulu personalu dela 16 Maiu. Franç'a, dise elu, va restabili acést'a adunare si noi vomu càstiga celu puçinu o suta din mandatele contrare. Gambetta accentuéza apoi cà Franç'a tiene tare cu deosebire la doue lucruri: la instructiunea poporala si la stim'a strainatatii (Aplause.)

Cu tóte gresielele ce le-a comisu Senatulu, Gambetta se declara pentru sistemulu de doue camere. Necessara este o modificare a sistemului electoralu a drepturiloru senatului. In privinti'a politica cere tiér'a, cá maioritatea se nu se diviseze in doue séu trei parti, ci se formeze unu intregu coherentu, pe care sè se baseze puterea esecutiva.

Gambetta cere cá instructiunea publica se fia c u t o t u l u g r a t u i t a, cere unu siru de reforme in privinti'a darei pe venitu, a assecurationiloru, a associatiuniloru s. a.

Program'a mea, dise in fine, se póte resumá astfelu: din punctu de vedere constitutiunalu o reforma partiala; din punctu de vedere politicu formarea unei maioritati, in care Franç'a sè se recunósca earasi, in care se domnésca unitate si claritate asupra scopuriloru, si restabilirea védiei si a independentiei puterei administrative; din punctu de vedere socialu si economicu imbunatatiri pe terenulu instructiunei, a impositeloru si a redicarei bunastarii generale. Unu velu acopere inca decisiunile tierii, Franç'a va dice ce va voi, atunci inse nu ne va predomni nici unu semtiu de amoru propriu ofensatu, nici de pofte personale. Déca va domni atunci intre noi o desbinare, nu va fi astfeliu, cá Franç'a se nu-o póta suportá; déca va esistá o rivalitate, atunci acést'a va fi o emulatiune in bine si in implinirea datoriiloru nóstre nu inse pentru putere si pentru influintia. (Aplause frenetice.)

Esamenele la scól'a romanésca din Ochrid'a.

„Alegêtoriulu" primesce o scrisóre dela Ochrid'a (Macedoni'a) in care se descriu esamenele scólei romane din acést'a importantu localitate a Romaniloru din Pindu. Reproducemu d'intr'insa urmatórele pasagie:

„. . . Nou'a scóla destulu de spatiósa, era decorata peste totu cu ghirlande de frunze si flori, si cu steguletie turcesci si romanesci.

„Dupa terminarea Te-Deumului celebratu in scóla, in fati'a publicului, a profesoriloru si a eleviloru, de càtra parintele Vanciu Sgalla, care venise pentru acést'a imbracatu in odajdi, profesorulu Filipu Apostolescu rostesce unu discursu fórte bine simtitu. Elu a laudatu pacienti'a si prudenti'a compatriotiloru sei facia cu turburarile dilnice petrecute in contra starii de lucruri esistente si si-a espusu speranti'a cà reserv'a si fidelitatea Romaniloru isi va avé in curendu póte recompensa; a amintitu recunoscinti'a ce elu si campatriotii sei trebue se aiba càtra guvernulu romanu si Romani in genere, cari nu crutia nimicu pentru cá se risipésca intunereculu in care zacu Romanii Macedoneni; a espusu materiele ce s'au predatu in cursulu anului, multiumindu eleviloru pentru asiduitatea ce au pusu in invetiarea lectiuniloru predate, ear' parintiloru pentru cà au trimesu regulatu pe copii la scóla; si in fine terminà invocandu ajutorulu a totu putintelui pentru propasirea Romaniloru pe calea nationalitatii.

„Incepu esamenele. Esactitatea, certitudinea, claritatea cu cari elevii respundu punu in miscare pe toti asistentii; profesorii straini sunt impresionati in doue moduri: pe fati'a unora, amici ai Romanismului, se putea citi marea bucurie; inimicii scólei inse din indiferenti cum erau la inceputu devenira ganditori, de si se fortiau a afectá veseli'a pe care in realitate nu o aveau. — Perspicacitatea cu care elevii de clasa I gimnasiala deslegau cestiunile ce li se puneau de càtra profesorii straini, este prob'a cea mai stralucita cà elevii nu 'si au perdutu timpulu si cà putemu dice, spre laud'a nóstra, cà avemu un'a din scólele cele mai bune la Ochrida."

Romanii Ochrideni, inveseliti de aceste resultate au trimesu guvernului din Bucuresci o multiumita. Eata-o:

„Seculi intregi au trecutu de candu zaceamu in ignorantia si nesciintia; greutatea persecutiuniloru si infernalele scopuri ale sieiloru nostri spirituali n'au crutiatu nici unu midilocu spre a ne reduce la nesciintia si a esploatá astfelu ce e mai sacru la unu poporu. Dér' eata cà steaua nóstra se arata stralucitóre pe ceru si lumina-i binefacétóre

à luminatu animile nóstre si a reinsufletitu sentimentele nóstre cele amortite. Intunereculu ce domniea peste noi e risîpitu si inlocuitu prin adeverat'a lumina. Astadi in scolile si bisericile nóstre resuna limba stramosiésca, limb'a pe care o intielegu si pruncii dela mamele loru si in care se potu inchiná lui D-dieu. Aducemu sincerile nóstre multiumiri sufleteloru caritabile cari au binevoitu a ne dá mana de ajutoru spre a ne instrui pe fii si fiicele nóstre in limb'a materna s. a."

Petrosieni 21 Iuliu 1881 st. v.

„Perirea ta din tine Israile."

Diu'a de 6/18 Iuliu a. c. a fost destinata pentru alegerea de doctoru cercualu in Petrosieni. Alegerea acést'a, cá tóte alegerile din dilele nóstre a decursu càtu se póte de nedreptu si in detrimentulu poporului nostru. Lucrulu s'a petrecutu astfeliu: Pentru postulu de medicu cercualu s'au aflatu vro 4 concurenti, inse voturile s'au grupatu pe langa doi — unulu romanu si altulu jidovu. Pentru concurentulu romanu amu fost noi preotii de ambele confessiuni si d-lu notariu cercualu din Petrila M. Moldovanu, éra pentru concurentulu jidanu au fostu d-lu Pretore cu suitá s'a, notariulu cercuale Basiliu Dombora din Petrosieni, romanu de nascere, fost invetiatoriu la scól'a romana din Zirezeni; se intielege de sine cà jidanimea si mare parte a inteligintiei straine din locu inca erau cortesi infocati pe langa candidatulu jidanu.

Cu septemani mai 'nainte au fost tóte pregatite de càtra partisanii evreului, observandu ei inse cà nici noi nu stamu cu manile in sinu si vediendu cà alegatorii romani sunt aplecati a se supune consiliului preotiloru si binevoitoriloru loru — se pusera pe lucru si asia in diu'a premergètóre alegerei, fiindu si Dumineca, notariulu Dombora convocà comitetele comunale, apartinatóre cercului D-sale in cancelaria s'a, unde era de façia doctorulu jidanu cu numele: Bottenstein, care le promise cà déca 'lu voru alege le va ertá leaf'a pe unu anu de dile; éra la din contra ii amenintià cu aceea cà, fiindu D-nulu Bottenstein cumnatu cu unu doctoru mare dela militia, care in totu anulu vine in Jiu la asentare, déca nu voru alege pe Bottenstein, li se voru luá fara crutiare fiii la catania. Ómenii nostri din tiér'a Hatiegului si in specie din valea Jiului — fricosi de catania promiserà si asigurarà pe d-lu notariu Dombora, cà-i voru esecuta planulu si propunerea. Pentru mai buna securantia vr'o càtiva jidani circumspecti, candu esira ómenii nostri din cancelari'a notariala, unde primira sfatulu, 'i intimpinara pe strada si ii dusera cu ei in renumitulu birtu: „La Solomon" cá se bé aldamasiulu.

Luni, diu'a de alegere, desu de diminétia cortesii jidani umblau in ruptulu capului pr'intre alegètorii romani ademenindui cu totu soiulu de promissiuni cá se voteze cu ei. Noi, preotii, cari pusesemu increderea in ómenii nostri, inca speramu a reesi, desi nu ne folosiramu de apucatur'a de cortesitu cá jidanii. Dér' speranti'a nóstra se zadarnici, càci acum la alegere venise rendulu D-lui pretore cá presiedinte a face pressiune asupra alegètoriloru si sciti cum? Alegètoriloru cari erau pe partea jidanului la votare le era permisu ai esprimá numele cum le venia in gura, unii i dîceau Botta, altii doftorul dela Werk, acestea tóte erau iertate si in protocolu se scriea: „Bottenstein", pe candu la candidatulu de romanu déca numai ceva abatere se facea in esprimarea numelui — alegètorii erau intimpinati cu asprime de càtra D-lu pretore asia incàtu unii vediendu necorecta procedura s'au disgustatu si nici cà au votatu pre langa tóte aceste pressiuni. Candu bagara jidanii de séma ca'su amenintiati cu càdere, fiindu voturile aci egali, aci intreceau ale nóstre pe ale loru, — esira toti in drumu, unde se aflau romanii alegètori ii prindeau de siube, ii tràgeau cu sil'a la urna, facêndu-le totu feliulu de promissiuni si in modulu acesta nedreptu si rusinosu isbutirà in fine cu 24 contra 19 voturi.

Acést'a fatala impregiurare me facù se simtiescu dorere in anima, vediendu-me parasitu de ai mei, — insielatu in credinti'a mea, cà ómenii mei, cari numai cu o dî mai 'nainte 'mi promisera serbatoresce, cà voru urmá sfatului meu, mai adaugendu dela ei si aceea, cà dóra cunóscemu noi bine pe jidani, suntemu sàtui de ei, cà de candu venira in Jiulu nostru seracirà lumea si stricara pe ómeni moralicesce!" Nisce cuvinte acestea, cari me facura se credu, cà ómenii mei s'au desteptatu din letargia, si 'mi suridea o sperantia dulce, cà pe viitoriu dóra voiu mai puté face cu ei si alte lucruri in interesulu bisericei, alu scólei si alu loru peste totu. — Dér' curêndu disparù acestu visu amagitoriu alu meu, càci éta deodata me trezescu cà ómenii mei se ducu la urna, si acolo spre durerea mea cea mai mare se dadura toti — pe partea jidanului. „Mai fà déca poti ceva cu ómenii tei", cugetaiu in mine." Totu asemenea o pati si colegulu meu, parintele Socol din Livezeni cu esceptiunea unui singuru individu, care pre langa tóte pressiunile, — nu alunecà si stete firmu pe langa consiliulu binevoitoriloru sei. Acestu individu se numesce: „Dan Beleiu".

Cu ocasiunea alegerei din cestiune s'a purtatu bravu si laudabilu d-lu notariu cercualu din Petrila, acest'a asia de bine a sciutu se-'si instrueze pe alegètorii din cerculu D-Sale, incàtu nici unulu pe langa tóte terorisarile — nu i a facutu neplacerea a votá cu jidanulu; numai de aceea ne pare reu si face se ne semtimu atacati in drepturile nóstre, cà d-lu Pretore presemtiendu periculului de timpuriu a eschisu dela alegere doue comune din cerculu D-lui notariu Moldovan. Dér' si mai reu ne pare de aceea, cà doctorulu alesu se sustiene esclusivu numai din pungile romaniloru si cà doctorulu acest'a, pe carele romanii, sedusi si siliti de domnii Solgabireu si notariu Dombora, l'au alesu, n u s c i e v o r b i a b s o l u t u n i m i c u r o m a n e s c e, din care causa cu tóta ocasiunea trebue se aiba langa sine unu talmacitoriu. Apoi mai dica cineva, cà la noi nu se observéza legea de nationalitate si cà nu traimu intr'unu statu constitutionalu!? . . .

. . . . . 'a.

Valcele (Elepatacu) in 21 Iuliu, 2 August 1881.

Dle Redactoru! Ve multiumescu pentru bunavointi'a ce a'ti aratatu publicandu'mi corespondenti'a ce v'amu adresatu dilele trecute. Pentru a vedé inse lumea cui platesce paralele, si cum sunt tratati óspetii, ve rogu a mai publicá urmatórele cá adausu la cele din Nr. 79 alu stimabilului Dvóstre diaru:

Bâile dela Elöpatak.

...Dupa cum am disu, sunt trei stabilimente de bài: 1. Bài cu apa dulce numite „La principele Carolu alu Romaniei", proprietatea grofului L. Nagy. Acestea dintre tóte sunt in o stare mai buna si visitatorii mai bine serviti.

2. Bâi de borvizu, calde, proprietatea grofului Nemes; date in arenda unui Leopold Stipulcovski. Aci negligenti'a e la culme. Serviciulu insuficientu si ómenii insarcinati cu tratarea publicului insolenti; ear' baia, vai de ea; ap'a rece, incàtu tremuri, putinile mici si nu prea curate.

3. Baia de borvizu rece, supranumita L o b o g ó, si care se afla in administratiunea unui asia numitu Bogdan. Nu mai vorbescu despre acést'a, càci am spusu in numerulu 79 in de ajunsu. Acésta este bai'a cu gràtarele.

Unu paragrafu din regulamentu spune ca locuintiele menite pentru óspeti sunt sub supravegherea medicului bàiloru; totu asia si màncarile dela birturi. Esista acésta dispositie pe hàrtie numai. Fiacare proprietaru de odai de inchiriatu posede o condica de la directi'a bàiloru, óspele deci presupune cà directi'a si mediculu cunoscu pe deplinu starea aceloru case si inchiriaza. Dér' durere partea cea mai mare din ele este intr'o stare contrara sanatatii, si óspele in locu d'a se insanatosiá nu arare ori pléca cu unu reumatismu. Visitéza mediculu Dr. Sig. Schwarz, ce e dreptu, cas'a Bogdan, cuibulu compatriotiloru sei evrei si evreice, si hotelulu Mora, unde 'lu vedi fórte desu in jurulu „mesei verde", la care cá si in 17. c. adesea se jóca càrti pana a duóa di, fara cá organele aduse aci numai pentru oprirea acestoru evenimente destulu de murdare, se se sinchisiésca. Dlu subprefectu Henter Béla, n'are vreme a se ocupá cu astfelu de afaceri, càci bietulu are multu de lucru cu pretiuirea obiecteloru ce punu evreii la loteria si cu tragerea numereloru. Nu-'i ajungu cei trei fiorini ce 'i priimesce pe di trebue se caute a mai câstiga c u c i n s t e inca ceva parele, fia dela tombola, fia si prin admiterea r o l i n e l o r u*) si a j o c u l u i d e c à r t i.

Credu cà va fi interesantu a arunca o mica privire asupra comunei Elöpatak. Acestu micu satu este curatu romanescu, locuitu de 130 mici proprietari numai si numai romani. Mai sunt apoi 22 proprietari deosebiti, privilegiati, cari prin diferite mijlóce au pusu mân'a pre isvórele de bài si de cura, cari au in mâna totu venitulu si forméza o comuna in comuna. V a l c e l e l e, caci acest'a ar' trebui se fia numele comunei, este impartitu in trei parti: o parte apartine satului din apropiere A r p a t a k, o parte altui satu, H à g h i c u, ear' o parte forméza V a l c e l e l e.

Adeveratii proprietari stabili ai Valceleloru nu tragu nici celu mai micu venitu din darurile cu cari a inzestratu natur'a comun'a loru. 22 de individi, cari au intielesu si au patrunsu isvorulu de venitu indata ce s'au descoperitu apele salutare, au sciutu pune mân'a pe acelea. Acésti proprietari, unu guodlibet de unguri, armeni evrei poolonezi etc. isi umplu de ani pungile cu venitulu bàiloru, ear' adeveratii proprietari din Valcele pórta sarcinile comunale. De aci se esplica si marea ignorantia façia de renumele acestoru bai, negligenti'a care a adusu aceste bài in o stare de adeverata miseria. Ei administréza si manipuléza cu banii dupa placu; ei au denumitu pe comisari, directori ómeni alesi pe sprancéna, cari facu tóte dupa placulu stapaniloru. Nu cunoscu in ceea ce se atinge de bai nici o autoritate mai inalta de càtu densii.

Supravegherea si repararea obiecteloru si promenadeloru e incredintiata unui asié numitu Száva si Leopold Stipulkovski; acestia concuréza unulu cu altulu asié cà unulu nu face nimicu, ear' celalaltu siéde. Szava mai e si comisaru-secretaru. Indata ce unu vizitatoru a intratu trebue se-'i platésca 5 fl. apoi puçinu se intereséza de celelalte punte ale regulamentului.

Capel'a in decursulu celoru 2 óre càtu trebue se cante, diminétia si séra, publicului, pléca de face serenada, nnuia séu altuia; cersitorii te asurdiescu pe drumu spre bài, podurile ce léga otelele cu sioséu'a sunt inchise, trasurile trecu d'alungulu trotoarului; evreii aduna bancile si inchidu trotoarulu cu tombolele; candu plóa, promenad'a acoperita e ciuru, plóa in tóte partile, podeala gaurita incatu trebue se fia omulu cu atentiune, déca nu voiesce sè-'si pérda tocurile si sè-'si franga piciórele.

Ar' fi de doritu cá cei competenti se puna capetu odata acestei stari de lucruri, luandu averea comunei din mân'a acestoru ómeni si redandu-o comunei, care, nici nu incape indoiéla, o va ingriji cu multu mai bine, care va tiné cu sfintienie la pastrarea renumelui ce 'si-a castigatu prin darurile naturei.

Primiti D-le Redactoru s. c. l.

George Lungu.

*) Sunt duóe roline: un'a in casele Gidofalvi Nr. 41, si alta in casele evreiului Abraham Goldstein.

In memori'a poetului Andreiu Muresianu.

T. Santau 2 Augustu 1881.

Domnule Redactoru! Urmatórele oferte benevole facute in districtulu protopopescu a T. Sarvadului pentru redicarea unui Monumentu intru Memori'a poetului laureatu Andreiu Muresianu, ve rogu se aveti bunatate ale publicá in pretiuit'a d-vóstre fóie.

Andreiu Cosma pretore in Tasnadu 1 fl. Demetriu Coroianu protopopu 1 fl. Vasiliu Pateasiu preotu in Hosanu 1 fl Poporulu gr. c. din Hotoanu 9 fl. 72 cr. Ioanu Farcasiu preotu in Sudureu 1 fl. Emiliu Lobontiu preotu in Boianu 1 fl. Poporulu gr. c. din Cehalulu romanu 1 fl. Georgiu Modi preotu in Cehalu 40 cr. Vasiliu Criste preotu in Zaluva 1 fl. Vasiliu Sfara preotu in Blagea 1 fl. Patritiu Lobontiu preotu in Silvasiu 1 fl. Suma totala fuce 19 fl. 12 cr. v. a. cari cu datulu de adi, via postale, prin Subscrisulu s'a tramisu Reverendissimului D-nu Vicariu Selagianu Alimpiu Barboloviciu, spre ulterióra disposetiune.

Primesce D-le Redactoru asecurarea deosebitei mele stime. —

D e m e t r i u C o r o i a n u
protopopu gr. c. in Santau.

D i v e r s e.

(O s t i r e a r u s s a i n B a s a r a b i'a.) „Romani'a juna" din Iasi publica urmatórea ciudata informatiune: „Aflamu, cà i n B a s a r a b i'a c e d a t a i n 1878 se afla 10,000 ostadi rusi, ear' in Basarabia veche 20,000. Guvernulu rusescu cá se nu atraga atentiunea Romaniei, apoi sub pretextu, cà proprietariloru de mosii din Basarabi'a le lipsescu cu deseversire bratie in Basarabi'a (vechia si noua) a pusu sè se mai detasieze inca intr'acolo 30,000 ostasi, ear' proprietarii se fia siliti a angajá la lucru atàti càti le trebuie din acestia. — Ostasii rusi, din nou sositi in Basarabi'a, cá se nu atraga prea mare atentiune, sunt imbracati in strae (haine) albastre de atia si pórta pe capu niste siepci totu de atia, si sunt nearmati, armele loru fiindu espediate aparte la Chisineu si in alta parte. — Soldatii, chiaru la lucru fiindu, sunt comandati de oficeri. Gradele inferióre càtu si superióre ale acestoru 30,000 rusi se afla deja in totu completulu loru in Basarabi'a. Totu in asemenea modu se afla de curendu detasiate mai multe corpuri de armata rusa, in susu de Chotin, Camenit Podolski si in totu dealungulu hotarului austriacu, ear' proprietarii 'su siliti a angajá la lucrulu campului soldati din acele corpuri. — Si acolo soldatii agricultori sunt totu ast-felu imbracati. — In Basarabi'a, proprietarii de mosii sunt siliti se platésca de fia-care soldatu 30 copeice pe di, ear', sublocotenentiloru 10 sorocovati pe di."

(O b a l t a a r d i e n d u.) Cine d'intre locuitorii Brasiovului a mai pomenitu vreodata, cá o balta se iea focu si se scuipe flacari si fumu cá unu vesuvu? Necredibilulu s'a intemplatu. Dumineca dupa amédiu la orele 4 si jumetate audiramu deodata semnalulu de alarma, si din partea de

càtra Sprengu, la capetulu „Brasiovului vechiu“ vediuramu inaltianduse spre ceru o columna colossala de fumu, de o densitate atatu de mare, incatu intunecá sórele, care 'si áruncá radiele asupra-i. Acest'a nu erá unu focu obicinuitu. Spectatorii intrebau ingrijati, câ unde arde. Toti convenira in fine, cà trebue se arda o fabrica de petroleu, din cele situate la Sprengu. Intr'aceea se latise scirea cà arde fabric'a dlui George B. Popp. Lume multa alerga se véda de aprópe grandiosulu spectaculu. Acolo inse se convinse, ca ardea numai o balta, din apropierea numitei fabrice. Se vede cà in acésta balta au fost aruncate remasitie de petroleu (uleiu). Aceste au luatu focu, nu scimu prin ce incidentu, si astfeliu ne-a fost datu se vedemu o balta ardiendu. Abia dupa vreo duóe óre, si numai dupa ce s'au consumatu tóte substantiele ce iau datu nutrementu, s'a stinsu foculu. Ap'a baltii cu-o suprafacia si afundime marisióra, fierbea cá intr'unu cazanu. Din norocire era timpu frumosu, si nu suflá ventulu de locu, càci la dincontra anevoie s'ar' fi pututu salvá fabricele din apropierea baltii. Pompierii au alergatu, desi cam tardioru, la facia locului, inse de astadata avura usióra missiune de a fi numai spectatori ai acestui neobicinuitu spectaculu.

(Unu Nihilistu arestatu in Ungari'a.) Au prinsu si Ungurii unu Nihilistu si acuma nu sciu ce se incépa cu elu. Inainte cu vreo trei luni a fost adeca arestatu in Gyöngyös unu teneru russu, care n'avea la sine nici unu felu de documentu, spre a se putá legitimá si care la intrebarile ce i se pusera, istorisi tóte patianiile sale. Elu spuse cà 'lu chiama Nimojevici, si cà cá Nihilistu a luatu parte la atentatulu pe drumulu de feru in contra Tiarului Alexandru II. Dupa atentatu a fost prinsu si deportatu cu alti 60 colegi in Siberi'a, pe drumu inse avù norocu a scapá cu alti doi si astfeliu fugi peste fruntaria si ajunse in Ungari'a. Aci a petrecutu vreo 8 luni in cele mai triste conditiuni, flamendiendu si dormindu sub ceriulu liberu, prin siuri si prin càrciumi, pêna candu a fost arestatu de càtra politi'a din Gyöngyös. Siefulu de aci hotarì se'lu tramita la „Varsiavi'a in Austri'a“, tenerulu nihilistu inse sciù se scape a dou'a óra de sub paz'a ómeniloru politiei la Kápolna. Earasi a retacitu prin tiéra pêna ce sosindu la Budapest'a a decisu asi luá vieati'a, in dumbrav'a orasiului, unde a fost gasitu inse si impedecatu asi trage unu glontiu in capu. Fiindu dusu la politie s'a vediutu din charthiele lui cà 'lu chiama Niemijovsky (nu Nimojevici) si fiindu puçinu ranitu l'au dusu in spitalulu incuisitiloru, unde l'au pusu sub paza stricta. Se dice cà inainte cu càteva dile Niemijovsky a fost adusu cu trasur'a escortatu de politiai in ministeriulu de interne, unde a fost supusu unei ascultari stricte din partea unui functionariu de frunte si a consulului generalu russescu de Mühlfeld. Acest'a ii adresà o multime de intrebari asupra organisatiunei Nihilismului in Russi'a. Cu tóte amenintiarile, rugarile si promissiunile nu putura scóte inse nimicu din gur'a lui si nu le remase alta, decàtu alu retramite la spitalulu incuisitiloru. — In afacerea estradarei acestui Nihilistu a fost convocata o adunare poporala in Pesta cu scopu de a protestá in contra violarei dreptului de asilu. Pestanii se temu adeca cà guvernulu va estradá pe Niemijovsky Russiei.

(Surparea unui satu.) Din judetiulu Falciului, comuna Tataranu, se relatéza „V. Covurluiului“ urmatórea intristatóre scire: In diu'a de 11 curentu s'a pornitu o parte din délulu satului cu 14 case, care s'au distrusu cu totulu; la 17 s'a pornitu o alta parte distrugêndu 58 case; restulu satului este amenintiatu a se perde, si alte 150 case sunt in periculu de óre-ce pamentulu e cràpatu in tóte partile. Gróz'a intre locuitori este mare. Satenii ceru a se stramutá si a li se dá locuri pe mosiele statului. Casulu s'a comunicatu ministerului, suntemu siguri cà guvernulu va dá de urgentia satisfacere cererei sateniloru si voru fi fara intardiere asiediati in noile locuri salvandu-'i de nenorocirea, ce a cadiutu asupra-le. Nici-unu casu de mórte nu s'a intemplatu, càci pràbusirea pamentului a duratu 3 óre, avendu locuitorii timpulu a fugi si a salvá puçinulu càtu au pututu din averea loru.

(Casatoria pe cealalta lume.) La Iugusi, unulu din nenumeratele triburi ale popóreloru caucaziane, domnesce obiceiulu ciudatu alu casatoriei pe cealalta lume. Déca unui Iugusi 'i móre unu fiu, vine altulu, care a perdutu o fiica, si dice: „Fiulu teu va avé trebuintia de-o nevasta pe lumea cealalta; 'i dau pe flic'a mea, platescemi pretiulu miresei.“ O asemenea oferta nu se respinge nici-odata, de si pretiulu miresei se urca pêna la 30 de vaci. „R. W.“

(Unu versu latinu.) Unu jesuitu, R. P. Bernord Bauhuis a facutu urmatorulu versu latinu:

Tot tibi sunt dotes, virgo, quot sidera coelo.

cele optu vorbe din care se compune acestu versu potu fi asiediate in 43,320 moduri. Calculatori rabdatori au gasitu 3,313 combinatiuni in care versulu nu incetéza d'a fi hexametru.

(Diece regule practice*) 1. Nu amena pe mane, ceea ce poti face astadi. 2, Nu da altora se faca, ceea ce poti face insuti. 3. Nu dispune de banii tei, inainte de ai avé. 4. Nu cumperá nici-odata lucruri nefolositóre pentru cà sunt eftine- 5. Mandri'a e mai scumpa de càtu fómea setea si frigulu. 6. Nu ne para nici-odata reu, cà amu mancatu prea puçinu. 7. Nici unu lucru nu e greu, candu ilu facemu bucurosu. 8. Adeseori causéza superare si durere nesce rele, cari nu s'au intemplatu nici-odata. 9. Privesce lucrurile din partea loru cea buna. 10. Candu esti maniosu numera pêna la 10, inainte de a vorbi; ear' candu esti fórte superatu, atunci numera pêna cam la 100.

Nr. 10—1881. 1—3

Concursu.

Pentru 18. tineri, cari dorescu a fi aplicati, la maestria din partea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu pe bas'a §. 6 din regulamentulu Reuniunei subscris'a comissiune, prin acést'a escrie concursu.

Dela concurenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei cu preferintia din partea nordica si vestica, se recere:

1. Carte de botezu, cà au etatea de 14 ani, si cà suntu de origine romani.

2. Atestatu cà au cunoscintiele, ce se predau in scólele primare, si cà pe langa limb'a materna possedu si elementele unei limbe straine (germana séu maghiara.)

3. Se produca obligatiune dela parinti séu tutori, cà i voru lasá in totu timpulu statoritu la maiestrulu, unde ia asiediatu comissiunea, si cà in casu de lipsa, 'i voru provedé cu imbracaminte, er' la candu 'i voru luá dela maiestri, voru reintórce Reuniunei tóte spessele.

4. Elevii se voru asiediá la maiestria la dorintiá loru, ori si in care cetate a Transilvaniei, mai cu preferintia inse in Clusiu, pentru de a poté fi supraveghiati din partea comissiunei, conformu regulamentului.

5. Concurentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintiloru loru.

6. Acei concurenti, cari din caus'a departarei nu se potu presentá inaintea comissiunei subscrisa, au de a produce atestatu medicale despre desvoltarea corporala si intregitatea organeloru.

Intre mai multi concurenti se voru preferi conformu §. 20 din regulamentu:

a) Pruncii dela sate despre cari se póte presupune cà in urm'a necsului familiaru eventualmente se voru asiediá cá maiestrii in comun'a loru natale séu in alta comuna rurala.

b) Intre conditiuni egali voru fi preferiti orfanii de ambii parinti, apoi cei de tata.

c) Intre diversele maiestrii la cari dorescu a fi aplecati, se voru preferi aceia, cari dorescu a fi aplecati la rotaria, fauraria, bulnaria, mesaria, carpentaria séu lemnaria, cojocaria, cismaria grósa, pelariaria, curelaria si funaria.

Suplicele instruite conformu acestui concursu suntu de a se substerne la presiedintele acestei comissiuni in Clusiu pêna la 10. Septembre st. n. a. c., candu cei ce se voru presenta in persóna, se voru si esaminá prin comissiune conformu regulamentului, si dupa aceea se voru asiedia pe la maiestrii, pe cari-i platesce comissiunea amesuratu contractului, ce se va inchiá cu respectivii maiestrii.

Comissiunea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu incredintiata cu asiediarea invetiaceiloru romani pe la maiestrie.

Clusiu, la 5. Augustu 1881.

Basiliu S. Podóba,
Capelanu gr. c.
si pres. com. de 3.

Dr. Aureliu Isacu,
notaru.

Cursulu de Bucuresci

dela 26 Iuliu, / 5 August 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	91.3/4	92.3/4
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	99.1/2	100.1/2
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	105.—	106.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
7% „ „ urbane	idem	100.1/2	101.1/2
8% Imprum. municipalu . .	idem	104.1/2	105.1/2
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	220.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	28.—	29.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1600	1650
Auru contra argintu		5/8	1.—
Auru contra bilete hipotec. .		5/8	1.—
Auru contra bil. de Banca nat		5/8	1.—
Florini Val. Austr.		2.16—	2.17—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 8 August st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.95	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	128.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	134 75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	115.75
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	93.30	Rent'a de harthia aust.	78 —
dto. (II-a emissiune)	111.—	„ de argintu „ .	78 80
dto. (III-a emissiune)	98.75	„ de auru „	94.10
Bonuri rurale ungare	99 75	Losurile din 1860 .	132 25
dto. cu cl. de sortare	98.50	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	834 —
Bonuri rurale Banat-Timis. . . .	98.50	„ bancei de creditu ungare . . .	360 75
dto. cu cl. de sortare	98.25	„ bancei de creditu austriace . . .	368.40
Bonuri rurale transilvane	99 —	Argintulu . . .	—.—
„ croato-slav. . . .	99.—	Galbini imperatesci .	5 52
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	97 50	Napoleond'ori . .	932
		Marci 100 imp. germ. .	57 35
		Londr'a . . .	117 65

Bilantiu semestralu

alu Institutului de creditu si de economii „Albin'a“

cu 30 Iuniu 1881.

Active.			Passive.		
Cassa in numeraru		fl. 47847.09	Capitalu socialu 3000 actiuni à fl. 100 anume		
Moneta		10771.68	1000 actiuni . . . fl.	100000	
Portfoiulu			2000 actiuni cá fondu de garantia alu scrisuriloru fonciari	200000	fl. 300000.—
Schimburi de banca .	605651.51		Fondulu de reserva alu actionariloru		26253.64
Schimburi si obligatiuni dela reuniuni de creditu	28581.73	634233.24	Depuneri pentru fructificare . .		818263.84
Imprumuturi de hipotece . . .		303185.46	Scrisuri fonciari in circulatiune .		265600.—
Credite ficse		69025.22	Fondurile de garantia ale reuniuniloru de creditu		17117.20
Imprumuturi pe efecte		6047.—	Interesele fond. de gar. ale reuniuniloru de creditu		2035.09
Efecte publice		3778.75	Fondurile de reserva ale reuniuniloru de creditu		231.84
Realitati		62611.41	Fondulu de gar. alu imprumuteloru hipotecari si interese		673.24
Fondulu de garantia alu scrisuriloru fonciari		200470.36	Dividende neridicate.		21883.—
Efectele fondului de pensiuni . .		2060.—	Fondulu de pensiuni alu functionariloru institutului		2086.08
Mobiliarulu		2228.74	Creditori		30731.61
Debitori		142616.59			
		fl. 1484875.54			fl. 1484875.54

Sibiiu, 30 Iuniu 1881.

Directiunea institului de creditu si de economii „Albin'a“

Ioanu Hannia, m. p.
Membru de directiune.

Visarionu Romanu m. p.
Directoru esecutivu.

Romulu Petricu, m. p
Comptabilu.

Editoru: Iacobu Muresianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.